

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

S.G. van der Lubbe (VVD), E.F.A. Zevenbergen (VVD) en R.F. Weide (VVD)

(d.d. 17 september 2020)

Nummer

3668

Onderwerp

'De procederende provincie'

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De VVD vindt dat medeoverheden niet onnodig tegen elkaar moeten procederen. Dit brengt fikse kosten met zich mee, kost veel tijd en kan de onderlinge relatie langdurig beschadigen.

Minister Dekker heeft zelfs een ambtelijk aanjager aangesteld om het procedeergedrag van overheden in kaart te brengen. Zuid-Holland is een mooie en grote provincie, met veel medeoverheden (52 gemeenten, 6 waterschappen, gemeenschappelijke regelingen, zoals bijv. de MRDH, enzovoort).

De VVD wil graag weten hoe vaak de medeoverheden in Zuid-Holland onderling procederen en wat dit ons als belastingbetalers allemaal heeft gekost. Daarnaast willen we weten hoe we dit soort procedures zoveel mogelijk kunnen voorkomen.

1. *Bent u het met de VVD eens dat te allen tijde een procedure bij de rechter (en alle bijbehorende kosten) moet worden voorkomen?*

Antwoord

Wij zijn van mening dat de Provincie gerechtelijke procedures zo veel mogelijk moet willen vermijden, maar dat het voeren van een procedure soms toch noodzakelijk is om de juridische positie van de provincie te markeren of veilig te stellen

2. *Hoeveel geld heeft de Provincie Zuid-Holland de afgelopen tien jaar jaarlijks uitgegeven aan juridische bijstand? Graag een specificatie of dit een zaak tussen overheden; een privaatrechtelijk geschil met een burger, overheid of instantie betrof of een arbeidsrechtelijk conflict.*

In nader overleg met de indieners van deze schriftelijke vragen is door hen aangegeven dat de beantwoording van de op gerechtelijke procedures gerichte vragen beperkt kan blijven tot de procedures die in de periode 2015-2019 door de provincie tegen medeoverheden zijn gevoerd, of die door medeoverheden tegen de provincie zijn aangespannen. Uitgangspunt daarvoor zijn de jaarlijkse overzichten van procedures die sinds 2015 zijn opgesteld op basis van gegevens van de provinciale

afdelingen. De beantwoording van deze en volgende vragen zal plaatsvinden met inachtneming van dit uitgangspunt.

Antwoord

In de periode 2015-2019 is de provincie Zuid-Holland in totaal tweeëntwintig keer betrokken geweest in gerechtelijke procedures tegen medeoverheden. Zestien daarvan werden door andere overheden tegen de provincie aangespannen. In zes gevallen procedeerde de provincie (mede) tegen een medeoverheid. Uitgesplitst naar de jaren waarin in de betreffende zaken uitspraak is gedaan, geeft dit het volgende beeld:

	Aangespannen tegen PZH	Aangespannen door PZH
2015	3	-
2016	6	-
2017	-	1
2018	3	3
2019	4	2

Een specificatie van de totale kosten van externe bijstand naar elk van de genoemde jaren is niet exact te geven, omdat zowel de procedures zelf als de nota's voor de geleverde procesbijstand veelal over de jaargrenzen heen lopen.

Een inhoudelijk overzicht van de betreffende zaken en de per zaak gemaakte kosten is opgenomen in de bijlage bij deze beantwoording van de Statenvragen.

3. *Kunt u daarbij aangeven of u deze voerde als bevoegd gezag; of werd gedaagd vanwege het zijn van bevoegd gezag?*

Antwoord

Betrokkenheid van de provincie bij gerechtelijke procedures vergt uit de aard der zaak steeds dat een provinciaal bestuursorgaan of de provincie voor de in geding zijnde kwestie de daarop aan te spreken entiteit is, of zelf bevoegd is een wederpartij in rechte aan te spreken.

4. *Kunt u aangeven welke bedrijven tegen u, of tegen welke bedrijven u juridische heeft bijstand gezocht? En welke kosten daarmee gemoeid zijn?*

Antwoord

Deze vraag valt inmiddels buiten de reikwijdte van de met de indieners besproken reikwijdte van deze Statenvragen. (Zie inleiding bij vraag 2.)

5. *Zijn er kantoren aan wie de provincie qua rechtmatigheid gebonden is om een opdracht te verlenen voor juridische bijstand? Zo ja, is deze opdracht via een (Europese) aanbesteding verlopen?*

Antwoord

De provincie is qua rechtmatigheid niet gebonden aan bepaalde kantoren om een opdracht te verlenen voor juridische bijstand in het kader van een gerechtelijke procedures.

Over de periode 15 september 2014 tot 15 september 2017 heeft de provincie Zuid-Holland voor juridisch advies en gerechtelijke bijstand raamovereenkomsten gesloten met verschillende advocatenkantoren en juridische dienstverleners. Deze raamovereenkomsten zijn op de daartoe aangewezen wijze aanbesteed.

In 2016 is de aanbestedingswet zodanig gewijzigd, dat juridische bijstand door advocaten of daarmee gelijk te stellen dienstverleners in het kader van (mogelijke) gerechtelijke procedures niet meer onder het regime van de aanbestedingswet vallen (advocaatdiensten, art. 2a.16 AanbW 2012). Dergelijke diensten behoeven niet langer volgens aanbestedingswet- en regelgeving aanbesteed te worden. Met het oog daarop is na afloop van de genoemde raamovereenkomst voor deze categorie besloten geen gebruik meer te maken van de laatste optie tot verlenging uit de overeenkomst. In plaats daarvan zijn marktpartijen in de gelegenheid gesteld de provincie een propositie te doen met een overzicht van de verschillende juridische expertisegebieden van het betreffende kantoor en de te hanteren maximum uurtarieven.

Met het doen van de propositie verklaarden deze partijen zich tevens akkoord met de algemene voorwaarden voor juridische dienstverlening van de provincie. De provincie is qua rechtmatigheid echter niet gebonden om eventuele opdrachten aan een van deze partijen te gunnen. Opdrachten kunnen ook buiten de propositielijst worden gegund.

6. *Kunt u aangeven welke medeoverheden de afgelopen tien jaar het dusdanig niet eens waren met een besluit van de provincie dat zij zijn gaan procederen? Graag een specificatie per medeoverheid en per dossier.*

Antwoord

De hier gevraagde informatie is opgenomen in bijlage 1 bij deze beantwoording van de Statenvragen.

7. *Hoe zijn deze processen verlopen? Hoe vaak is de provincie in het gelijk gesteld dan wel heeft de provincie verloren.*

Antwoord

De uitkomst van de gerechtelijke procedures tussen de provincie en medeoverheden in de periode 2015-2019 kan als volgt worden samengevat:

	Aangespannen tegen PZH	Aangespannen door PZH
Uitkomst ten gunste van de provincie Zuid-Holland	8	4
Uitkomst ten nadele van de provincie Zuid-Holland	8	2

8. *Is er naar aanleiding van de uitspraak noodzaak geweest om besluit en/of beleid aan te passen? Hoe vaak en in welke gevallen is dit gebeurd?*

Antwoord

In gevallen waarin medeoverheden beroep instellen tegen provinciale besluiten en de uitspraak ten nadele van de provincie uitpakt, kan er voor de provincie een noodzaak bestaan het betreffende besluit aan te passen, of een nieuw besluit te nemen.

In twee procedures met betrekking tot grootschalige detailhandelsvestigingen aan de rand van de steden Den Haag en Schiedam gaf de Raad van State gedeputeerde staten de opdracht om nieuwe besluiten te nemen met betrekking tot de aangevraagde ontheffingen van de Verordening ruimte. In één ander geval voorzag de Raad van State zelf in de zaak door een besluit van ons college tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor het windpark Spui op een onderdeel aan te passen.

Een uitspraak van de Raad van State nog tot een aanpassing van het inpassingsplan Rijnlandroute, maar die aanpassing had betrekking op de beroepen van inwoners van de gemeenten en niet op de beroepen die in dat geval waren ingesteld door de colleges van burgemeester en wethouders van de appellerende gemeenten Katwijk en Leidschendam-Voorburg.

Indien een procedure ten nadele van de provincie uitpakt bestaat overigens niet altijd een noodzaak het aangevallen besluit te wijzigen of een nieuw besluit te nemen. In vier gevallen waarin reactieve aanwijzingen van de provincie door de rechter vernietigd werden, waren nieuwe besluiten overbodig.

In de periode 2015-2019 hebben zich geen procedures voorgedaan, waarvan de uitkomst een substantiële inhoudelijke wijziging van provinciaal beleid noodzakelijk gemaakt heeft.

9. *Hoe vaak en waarop zoekt de provincie externe juridische bijstand bij het opstellen van haar eigen regelgeving? Graag per beleidsdomein een antwoord.*

Antwoord

De provincie beschikt op haar afdeling FJZ over een aantal regelgevingsjuristen. Elke afdeling binnen de provinciale organisatie is echter zelf integraal verantwoordelijk voor de door hen te behartigen regelgeving. Het is de keuze van de afdelingen of men gebruik wenst te maken van de provinciale regelgevingsjuristen of van externe krachten. In voorkomende gevallen wordt externe juridische bijstand bij regelgeving ingeroepen. Hoe vaak, waarom en op welke beleidsdomein kan binnen een voor beantwoording van deze Statenvragen redelijke termijn niet met de gevraagde precisie worden aangegeven.

10. *Naast juridische bijstand vanwege het starten van procedures door medeoverheden tegen het beleid van de provincie: hoe vaak heeft de provincie zelf geprocedeerd tegen een besluit van bijvoorbeeld de Rijks of Europese overheid?*

Antwoord

In de periode 2015-2019 heeft de provincie Zuid-Holland vijfmaal tegen een andere overheid geprocedeerd (zie ook het antwoord op vraag 2).

Deze procedures waren allen gericht tegen gerechtelijke uitspraken in procedures die andere overheden eerder hadden ingesteld en waarin de provincie in het ongelijk werd gesteld. De provincie heeft in genoemde periode geen gerechtelijke procedures geïnitieerd tegen een besluit van een andere overheid.

11. *Kunt u ook kwantitatief en kwalitatief inzicht geven in maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners die de afgelopen 10 jaar hebben geprocedeerd tegen de provincie?*

Antwoord

Deze vraag valt inmiddels buiten de met de indieners besproken reikwijdte van deze Statenvragen. (Zie inleiding bij vraag 2.)

Overigens ontvangt u met ingang van 2015 als gevolg van een daartoe strekkend verzoek van uw Staten jaarlijks een overzicht van alle bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke en administratiefrechtelijke procedures, waarbij de provincie Zuid-Holland betrokken geweest is. Deze overzichten zijn van verschillende analyses en conclusies voorzien en bevatten het kwantitatief en kwalitatief inzicht waarom hier gevraagd wordt.

De overzichten over de jaren 2015 tot en met 2017 zijn eerder aan uw Staten gezonden en bevinden zich in uw Stateninformatiesysteem en zijn te raadplegen via de volgende links:

- [Overzicht beroepsprocedures 2015](#)
- [Overzicht beroepsprocedures 2016](#)
- [Overzicht beroepsprocedures 2017](#)

De overzichten over 2018 en 2019 zijn door omstandigheden verlaat, doch zullen voor het einde van dit jaar aan uw Staten worden gezonden. Ter beantwoording van deze vraag verwijzen wij naar genoemde overzichten.

De VVD is van mening dat voorkomen beter is dan via de rechter genezen. Er zijn tegenwoordig tal van minder zware oplossingen om tot een vergelijk te komen.

12. *Is mediation tussen medeoverheden gebruikelijk, en past de provincie dit actief toe?*

Antwoord

De mogelijkheden van mediation zijn ons bekend. In het kader van overeenkomsten tussen de provincie met zowel overheden en/of particuliere partijen wordt in veel gevallen een mogelijkheid opgenomen voor mediation bij geschillen.

Verder wordt in het kader de bezwaarprocedure eveneens mediation toegepast. Na ontvangst van een bezwaarschrift wordt door het secretariaat van de bezwarencommissie altijd eerst onderzocht of het geschil op een andere wijze, zoals met behulp van mediation of anderszins, kan worden opgelost. Dit wordt ook ten aanzien van medeoverheden toegepast. Met behulp van een mediator kan dan gezocht worden naar een oplossing van het geschil. In de praktijk wordt echter vaak ook zonder mediator een oplossing voor het geschil gevonden.

13. *Welke middelen gebruikt u nog meer om procederen te voorkomen?*

Antwoord

Naast mediation en gerechtelijke procedures wordt steeds in eerste instantie getracht in goed overleg tussen partijen tot een oplossing te komen voor eventuele geschillen.

Zie ook het antwoord op vraag 1.

Den Haag, 3 november 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

plv. secretaris,

voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J. Smit